

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Gfv.VII.30.871/2016/6.

A tanács tagjai: Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
 . Farkas Attila előadó bíró
 . Csőke Andrea bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A felperesek képviselője: Dr. Méhes Dávid Dániel Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: dr. Bohács Zsolt ügyvéd

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.510/2016/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 20.P.22.512/2014/54. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 25.400 (huszonötezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) és az I. rendű felperes között 2008. augusztus 1-jén deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, amelynek alapján az alperes egy személygépkocsi megvásárlásához 2.800.000 Ft-ot bocsátott az I. rendű felperes rendelkezésére. A mértékadó devizanemet a szerződésben CHF-ben jelölték meg, a THM 14,26 %, a rendszeres törlesztőrészek

összege havi 41.234 Ft, a visszafizetendő teljes összeg pedig 4.948.080 Ft volt.

- [2] A kölcsönszerződés biztosítása érdekében a szerződő felek a kölcsön felhasználásával megvásárolt gépkocsira az alperes javára vételi jogot alapítottak, amelyet elidegenítési és terhelési tilalom kikötésével biztosítottak.
- [3] A II. rendű felperes az ugyancsak 2008. augusztus 1-jén megkötött garanciaszerződésben helytállási kötelezettséget vállalt az I. rendű felperes teljes tartozásáért.
- [4] Az alperes 2014. július 30-án felmondta a kölcsönszerződést.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [5] A felperesek módosított keresetükben elsődlegesen a kölcsönszerződés teljes, másodlagosan részleges érvénytelenségére hivatkozással annak megállapítását kérték, hogy az I. rendű felperes fennálló tartozása 298.434 Ft, illetve 827.955 Ft. A vételi jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő elteltére figyelemmel az alperest a gépjármű törzskönyvének kiadására is kérték kötelezni. Emellett a garanciaszerződés érvénytelenségének megállapítását is kérték.
- [6] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Viszontkeresetében arra az esetre, ha a kamat százalékos mértéke feltüntetésének hiánya miatt a bíróság a szerződést érvénytelennek minősítené, kérte a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását azzal, hogy a kamat szerződéskötéskori induló mértéke évi 13,50%.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a perbeli kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította az ügyleti kamat szerződéskötéskori éves mértékének 13,51 %-ban történő határozásával. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [8] A határozat indokolása szerint a felek között létrejött kölcsönszerződés nem tartalmazza az ügyleti kamat százalékban kifejezett éves mértékét, így az a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés c) pontja értelmében érvénytelen. A felek azonban ténylegesen megállapodtak az ügyleti kamat fizetésében, és a szerződés adatai, valamint a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező HIT/2006.05.31. számú alperesi üzletszabályzat (a továbbiakban: ÜSZ1) I.15. pontja alapján a kamat százalékos mértéke is kiszámítható. Az érvénytelenség oka tehát kiküszöbölhető, az érvénytelenség jogkövetkezményei közül a szerződés érvényessé nyilvánításának alkalmazása indokolt. Egyebekben azonban az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét nem találta alaposnak.
- [9] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és a szerződést az induló ügyleti kamat 13,50%-os mértékben történő meghatározásával nyilvánította érvényessé. Kötelezte továbbá az alperest, hogy adja ki az I. rendű felperes részére a perben érintett gépjármű törzskönyvét. Egyebekben az elsőfokú ítéletet - a per főtárgya tekintetében - helybenhagyta.
- [10] A jogerős ítélet indokolása szerint az alperes időközben megalkotott HITGd/2009.08.01. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: ÜSZ2) nem vált a peres felek közötti szerződés részévé, az ebben az üzletszabályzatban foglaltak a jogvita elbírálása során nem vehetők figyelembe.
- [11] A másodfokú bíróság rámutatott: a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott követelmények teljesítésének elmulasztása, az ügyleti kamat éves százalékos mértéke feltüntetésének elmaradása a kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményezi. Ennek az érvénytelenségi oknak a jogkövetkezményét azonban a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. tv. (a továbbiakban: DH2. tv.) az előírt ún. felülvizsgált elszámolás szabályainak megalkotásával rendezte. Az alperes által elkészített felülvizsgált elszámolás keretében megállapított kamatmérték 13,50%, a perbeli szerződést ezért ilyen mértékű

induló kamattal kell érvényessé nyilvánítani.

- [12] Megalapozottnak ítélte ugyanakkor a másodfokú bíróság az I. rendű felperes törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelmét. Érvelése szerint ugyanis az ÜSZ1 IV.9. pontja - a VI.1. pontban foglaltakra figyelemmel - a vételi jog megszűnését követően nem ad alapot az alperes számára a törzskönyv birtokban tartására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet, a felperesek pedig csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. A Kúria azonban a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet az 5. sorszámu végzésével hivatalból elutasította.
- [14] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet törzskönyv kiadására kötelező rendelkezésének hatályon kívül helyezésére, és elsődlegesen e vonatkozásban az elsőfokú ítélet helybenhagyására, másodlagosan pedig a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítására irányult. Az alperes kérte továbbá, hogy a Kúria mellőzze a jogerős ítélet indokolásából azt a megállapítást, hogy az ÜSZ2 nem vált a felek közötti kölcsönszerződés részévé.
- [15] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (2) és (3) bekezdését, 206. §-át, 215. §-át, valamint a Hpt. 210. § (3) bekezdését.
- [16] Az alperes előadta, a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályban volt ÜSZ1 IV.9. pontja, illetve a helyébe lépett ÜSZ2 azonos rendelkezést tartalmazó V.7. pontja a törzskönyv átadását az egyéb biztosítékoktól, így a vételi jogtól is független, önálló, atipikus biztosítékként szabályozza. A vételi jog fennállására tekintet nélkül jogosult ezért arra, hogy a törzskönyvet az I. rendű felperes pénztartozásának teljes megszűnéséig birtokában tartsa. A másodfokú bíróság erre figyelemmel alaptalanul kötelezte a törzskönyv kiadására.
- [17] Az alperes álláspontja szerint, továbbá a másodfokú bíróság a felperesek keresetén túlterjeszkedve, tájékoztatási kötelezettsége megsértésével és érdemben is megalapozatlanul állapította meg, hogy a felperesekre nézve hátrányos módosítást nem tartalmazó, az irányadó törvényi előírások alapján megalkotott ÜSZ2 nem vált a kölcsönszerződés részévé.
- [18] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és nem találta azt jogszabálysértőnek.
- [20] Előrebocsátja a Kúria, hogy a Pp. 271. § (1) bekezdése d) pontja kizárja az önmagában a jogerős ítélet indokolása ellen irányuló felülvizsgálati kérelem előterjesztését. Ez azt jelenti, hogy a jogerős ítélet indokolásában kifejtettek kizárólag abban esetben vizsgálhatók felül, ha a felülvizsgálati kérelem azt a jogerős ítéleti rendelkezést is támadja, amelyhez az indokolás kapcsolódik, és a felülvizsgálatnak egyébként helye van. Ha a jogerős ítélet több rendelkezést tartalmaz, de a felülvizsgálati kérelem ezek mindegyikére nem terjed ki, csak azoknak az indokolásban szereplő megállapításoknak a felülvizsgálatára kerülhet sor, amelyek a felülvizsgálati kérelemmel érintett ítéleti rendelkezéshez kapcsolódnak. A jogerős ítélet indokolásának azon részét, amely a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott jogerős ítéleti rendelkezéshez tartozik, a Kúria érdemben nem vizsgálhatja felül. Az indokolás e részével szemben a Pp. 271. § (1) bekezdés d) pontjának helyes értelme szerint felülvizsgálatnak nincs helye.
- [21] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek kizárólag az őt a törzskönyv kiadására kötelező rendelkezését támadta. A Kúria ezért csak ebben a körben vizsgálhatta, hogy az ÜSZ2-ben foglaltak a felek jogviszonyára irányadóak-e. Annak megítélésében, hogy az ÜSZ2 egyéb rendelkezései a felek közötti kölcsönszerződés részévé váltak-e, a Kúria a korábban kifejtettek értelmében érdemben nem foglalkozhatott állást.

- [22] A törzskönyv átadása és biztosítéki jellege körében pedig az ÜSZ2 a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályos ÜSZ1-ben foglaltakkal azonos rendelkezéseket tartalmaz. Az ÜSZ2 V.7., VII.1., VII.2. és VII.3. pontjai ugyanis maradéktalanul azonosak az ÜSZ1 IV.9., VI.1., VI.2., illetve VI.3. pontjaival. A peres felek jogviszonyának tartalma tehát a törzskönyvre vonatkozó jogok és kötelezettségek tekintetében az ÜSZ2 megalkotásával nem módosult.
- [23] Az érintett üzletszabályzatbeli rendelkezéseket pedig a Kúria már több hasonló ügyben vizsgálta (BH2017.13, BH 2017.63., BH2017.95.), és megállapította, hogy az alperesnek a törzskönyv birtoklásához való joga csupán a vételi joghoz kapcsolódó járulékos jogosultságnak minősíthető. A törzskönyvet ugyanis az alperes a perbeli kölcsönszerződés megkötését követően az opciós szerződés 7. pontja és az ÜSZ1 VI.1. pontja, illetve az ÜSZ2 ezzel azonos VII.1. pontja értelmében - a felülvizsgálati kérelemben kifejtettektől eltérően - nem a szerződés önálló biztosítékként tarthatta birtokában. Azzal az alperes vételi jogát kívánták a szerződő felek ilyen módon biztosítani. A másodfokú bíróság ezért a vételi jog időközbeni megszűnésére tekintettel a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül kötelezte az alperest a törzskönyv kiadására.

Záró rész

- [24] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [25] Az alperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperesek felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj áfát is magában foglaló összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján, a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével határozta meg.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró,
Csőke Andrea s.k. bíró

Dr.

A kiadmány hitelül: